

Проповідь на свято Покрови Пресвятої Богородиці

Я, священник УГКЦ Володимир Парацинець, хочу сьогодні в день Покрови Пресвятої Богородиці, покровительки наших героїв, сказати, що на 21-році нашої незалежності і на 71-річницю утворення УПА, наші вороги і доморощені окупанти, трактують їх, не як захисників Вітчизни, а як бандитів. Сьогодні ми чуємо із вуст деяких діячів польського сейму і на жаль, таких як єпископ Мокшицький, що українцям треба каятися за злочини УПА. Вони в Польщі та в Україні, через своє духовенство вбивають в голови своїх і наших громадян, що українські повстанці – це головорізи.

Тому я, як нащадок свого народу, не маю права мовчати перед світлою пам'яттю цих героїв і пам'яттю невинних жертв, які постраждали від рук польської Армії Крайової. Кров остигає в жилах від цього, що вони творили. Ось, що розповідала мені, ще маленькій дитині, моя мати Марта, дівоче прізвище Качуряк. Вона народилася 3 січня 1927 року в селі Поляни Суровичні на Лемківщині.

В ніч, на сам Щедрий Вечір 1945 року, бойовики АК увірвалися в село у якому люди мирно святкували і тішилися святом Богоявлення. За кілька годин поляки вирізали 42 людини, в тому числі рідну сестру моєї матері Марію, по чоловіку прізвище Пованда. Вона годувала свого шестимісячного хлопчика Михайлика. Бандити виривали їй дитину з рук, бо хотіли настромити на палю!!! Рятуючи своє дитя Марія отримала три смертельні кулі...

Після цього нелюди взялися катувати рідного брата моєї матері Андрія Качуряка, який повернувся кілька днів перед цією трагедією з фронту, де був тяжко контужений в першому бою. Так звані «радянські визволителі» брали молодих недосвідчених хлопців на передову в бій, практично з голими руками, давши на трьох один поламаний карабін і дев'ять патронів. Лише чудом, через поранення, він залишився живим, перенісши трепанацію

черепа. І тоді, коли здавалося, що все найгірше вже позаду, сталося найстрашніше.

Польські нелюди виволокли Андрія на вулицю і закололи багнетами. На його тілі було 36 колотих ран! Моя матір довгі роки здригалася серед ночі від тих страшних спогадів. В цю жахливу ніч загинув син пароха села, а також невинні чоловіки, жінки і діти. Їх похоронили в братській могилі у центрі села, але, на жаль, зараз і згадки немає, що там лежать невинно закатовані жертви. Їх вбили тільки тому, що вони українці з діда-прадіда і жили на своїй, Богом даній землі.

Сьогодні в голови українців, нашої молоді, поляки вбивають «що то єст їх ойчизна польська», а Галичина і Львів, то є спірна територія, яка належить Польщі. Нині я говорю ці слова не для того, щоб розпалювати ворожнечу, але для того, щоб підступні брехуни не спекулювали на нашій історії, заради своїх меркантильних інтересів. Варто би сьогодні повторити слова святого Папи Івана Павла II, який казав: «Просимо пробачення і вас вибачаємо!» Саме це гасло мало б звучати в наш час, коли ми хочемо будувати нову Європу і йти туди не із затаєною злобою та ненавистю, а як справжні християни, які вміють любити і прощати. Амінь.

*Село Недільна, гора Діл, Старосамбірський район,
Львівська область, 2013 р.*

Треба знати минуле, щоб мати майбутнє

Олег-Володимир Іванусів у книзі «Церква в руїні» описує, що заснування Перемиського єпископства відбулося у 899 р. З давніх-давен на цих землях проживали українці. Коли у 981 р. св. Володимир Великий прибув до Перемишля, то там вже був Єпископ, а релігійне життя українців було високо поставлене. Першу катедру в Перемишлі збудував князь Володар у 1119 р. на честь св. Івана Хрестителя. В Холмі був похоронений король України Данило Галицький. Автор мелодії державного гімну

України о. Михайло Вербицький народився в Надсянні у селі Явірник, похоронений біля Перемишля у селі Млини.

У XIV ст. поляки напали на Галичину і вкрали з Белза чудотворну ікону Пресвятої Богородиці, яка тепер знаходиться в Ченстохові. Українську катедру св. Івана Хрестителя, яка була збудована із тесаного каміння, повністю розібрали і збудували з цього ж каміння костел св. Петра в іншому місці. Потім він згорів чомусь. Ці мародерства тривали століттями, а українці весь час народжувалися і тому завжди була проблема.

У 1923 р. Польща обіцяла перед країнами Антанти надати автономію українцям. Однак, обдурили світ і запровадили ще більший терор в Західній Україні. Забороняли українську мову, культуру, освіту, працю і заставляли переходити в латинський обряд. У 1930 р. польська поліція, військові, цивільні шовіністи організували пацифікацію, тобто втихомирення краю. По всій Галичині катували і вбивали свідомих українців та всіх, хто попався під руки.

У Великих Мостах польські офіцери піймали глухонімого Михася і провертіли йому вуха, від чого він помер у страшних муках. Про це описує Володимир Гоцький у книзі «Спогади сина Перемишльської землі» (т. 2, ст. 65). Загалом потерпіло 70 тисяч українців!

Відповідальним за пацифікацію був міністр внутрішніх справ Б. Перацький. Цього ката застрелив у 1934 р. бойовик ОУН Григорій Мацейко. Аж тоді світ почув, що витворяють поляки в Галичині. Усі тридцять роки весь цвіт української нації катували по тюрмах, а особливо в Березі Картузькій. У 1937–38 роках польський уряд знищив 200 православних храмів на Волині, Холмщині та Поліссі.

На ненависті до всього українського виховувалися цілі покоління поляків і найстрашніше те, що в них це є обов'язковою шкільною програмою. Німці з москалями за два тижні у вересні 1939 року розвалили польську державу. За шість років окупації було знищено шість мільйонів поляків. Але ще сьогодні,

українці в очах поляків вважаються найбільшими ворогами. Про ці події пише очевидець Іван Кривуцький в книзі «Де срібнолентий Сян пливе».

Більшість польських істориків у своїх творах про події на Волині в сорокових роках замовчують те, що всі польські збройні формування утримувалися за рахунок українського населення. Їм було поставлено завдання зберегти землі Західної України за польською державою по закінченні війни.

Після 1939 р. польська армія опинилась на території близько східних кордонів і перед капітуляцією більшість зброї залишила місцевим полякам. Тому так звані «пляцуфкі» відразу з приходом німців у 1941 році були добре озброєні, тоді як українське населення про щось подібне не могло й думати. Польські підпільні структури такі як АК і боївка «Вахляж» почали діяти агресивно на Волині вже восени 1941 року. Вони поводитися як ординці. Забирали в селян все, що їм попало під руку, а влітку 1942 і 1943 роках не дозволили українцям навіть урожай збирати з поля! Народ, доведений до відчаю різними зайдами, не бачив іншого виходу, як створити Українську Повстанську Армію і взятися за зброю. Такі були передумови так званої «волинської трагедії».

Після 1943 року польські недобитки повтікали за Буг і в 1943–1945 роках почали мстити українцям, що споконвіку заселяли Лемківщину, Холмщину і Надсяння. Ці люди не мали ніякого відношення до подій на Волині в 1942–1943 рр., а більшість навіть не знала, що там робилося.

Акції польських боївок припинились тільки після того, як вояки УПА 21 квітня 1945 року знищили найактивніше гніздо польських банд у Надсянні. З цивільних поляків тоді не постраждав ніхто. Тільки завдяки діям українських патріотів в західних областях України відразу після закінчення війни не вдалось провести прискорену колективізацію з голодомором. Сотні тисяч людей з Молдови, Східної України, Білорусії та Південної Росії вижили тільки тому, що дістались на терени, де діяли загони УПА. Там спецвідділи НКВД не наважувались вимі-

тати останню зернину в селян, як це робили на Східній Україні, де в 1930 роках організували червоний терор і геноцид.

Генрих Пецух в книзі «Сім розмов із генералом дивізії Владиславом Пожогою» пише, що від рук УПА за всі роки загинуло майже 600 цивільних поляків. Польські дослідники із Люблінського університету (Гжегож Мотика та ін.) на 1992 рік зібрали інформацію про більше як 4000 жертв серед українського населення тільки на теренах Перемиської землі.

Внаслідок операції «Вісла» за рішенням керівництва СРСР і Польщі було насильно вигнано з рідної землі мільйон українців. Одних в радянський союз, а решта вивезли на поселення під німецький кордон. В Центральному таборі Явожно (створеному на місці фашистського концтабору «Аушвіц») у 1947-1949 роках було ув'язнено 3761 українця, в т. ч. 27 священників, 2800 членів українського руху опору ОУН і УПА. Внаслідок катувань загинуло близько 200 бранців, убито 655 осіб.

У Перемиській єпархії до війни було 689 храмів УГКЦ, організованих у 363 парафії. Поляки зруйнували 346 храмів, а 254 перетворили на римо-католицькі костели, 61 храм закрили, 9 перетворили в музеї, 9 перебрала Православна Церква.

Ректор УКУ отець-доктор Богдан Прах у книзі «Духовенство Перемиської єпархії та Апостольської адміністрації Лемківщини» пише, що у 1939 р. там було 900 священників! До 1947 р. передчасною смертю померло 115. З них 75 були вбиті, 40 загинули під слідством і в таборах. Жертвами стали єпископи Йосафат Коциловський і Григорій Лакота. Ще 220 священників були репресовані. Акція «Вісла» – це етноцид проти українського народу на території Лемківщини, Холмщини і Надсяння.

Дивна річ, що століттями на території України були тільки московські і польські тюрми, в яких катували місцеве населення за те, що вони розмовляли українською мовою і ходили у вишиванках. То хто і перед ким має каятися? Боже дай людям розуму, щоб пам'ятали про смерть і думали, де вони будуть у вічності після Страшного Суду...